Söğüt

ÖTÜKEN

Söğüt

Türk Edebiyatı Dergisidir

YIL 5 – SAYI 28
TEMMUZ - AĞUSTOS 2024

(İki ayda bir yayımlanır)

KURUCUSU
Nevzat Kösoğlu

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş. ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Ertuğrul Alpay

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş. GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Göktürk Ömer Çakır

BASKI
Çınar Matbaacılık ve
Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad.
Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

YILLIK ABONELİK BEDELLERİ
2024 Yılı Abonelik Bedeli-1000 ₺

ISSN
2687-6523

ABONELİK
www.sogutdergisi.com/abonelik

Abonelik bağlantısına gitmek için kare kodu telefonunuza okutabilirsiniz.

***SÖĞÜT* DERGİSİ GENEL YAYIN YÖNETMENİ**
Sinan Terzi

YAYIN KURULU
Asuman Demir Yılmazer
Feyza Ay
Merve Sevde Selvi
M. Tuğrul Çolak
Rana Senanur Doğan

DANIŞMA KURULU
Ayşegül Büşra Paksoy
Bahtiyar Aslan
Cengizhan Orakçı
Oğuzhan Murat Öztürk
Senail Özkan
Şerif Aydemir

İLETİŞİM
sogut@otuken.com.tr

GRAFİK TASARIM
Ötüken

Söğüt'te neşredilen nesir ve şiirlerin tüm yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Matbu veya dijital başka mecralarda kullanımları, yayınevinin iznine tabidir.

Sevgili *Söğüt* ailesi, yazılarınızı Times New Roman fontunda, 12 punto, 1.15 satır aralığında iki yana yaslı bir şekilde gönderebilirsiniz. Referans vereceğiniz metinler için Chicago dipnot ve kaynakça sistemini kullanmanızı rica ederiz.

SÖĞÜT'TEN

SİNAN TERZİ

Güftesi ve bestesi Türk sanat musikisinin büyük sanatkârlarından Zeki Müren'e ait olan Uşşak makamındaki sadece bir dörtlükten oluşan şarkı, duyanların, bilenlerin gönül tellerini yıllardır titretir:

"Bir gönül hikâyesi anlatırdı gözlerin…
Uzaklarda olsan da senin, kalbimde yerin"

Uşşak makamı tarihi seyri içerisinde revaçta olan temel makamlardan biridir. *Uşşak*, kelime anlamı olarak âşıklar manasını da taşıdığından ağır başlı tavrıyla insan ruhunun derinliklerine seslenir. Şatafattan, gösterişten, riyadan, kibirden uzak, derdi olan, dertlilere yoldaş ve hatta sadece mensubu olduğu topluluğun, milletin değil dünyanın geri kalanının da derdiyle dosttur.

Bu sayıyı takdime neden böyle başladığımı merak edenler olacaktır muhakkak. Bir yazarı bir makama benzetecek olsam merhum Refik Özdek benim için Uşşak makamı olurdu sanırım. Söğüt'ün 28. sayısının kapağına ismini taşımış olmakla bahtiyarız. Türk edebiyatına, Türk kültürüne, Türk irfanına onca hizmeti, o kadar sessiz ve derinden görüp, yalan dünyadan usulca el çekmiştir ki bu ancak uşşaklardan birine mahsus tavır olabilirdi. İşin içinde aşk olmadan ciltler dolusu ansiklopediler, deneme ve inceleme kitapları, telif romanlar, hikâyeler, şiirler, dünyaca tanınan Cengiz Aytmatov, Alexis Carrel, Gérard de Nerval, Pierre Benoit gibi yazarlardan yaptığı tercümeler vücut bulamazdı. Hiç şüphesiz Refik Bey haza bir aşk adamıydı, âşıklardandı. Sadece Cengiz Aytmatov tercümeleri bile adını altın harflerle Türk edebiyat tarihine yazdırması için yeterli olacak bu büyük isim hakkında bugüne kadar neler yazıldı diye baktığımızda artık alışmaya başladığımız bir büyük sessizlik karşıladı yine bizi. Bir elin parmaklarını geçmeyecek genç akademisyenin tez çalışmaları da olmasa vefatından sonra hakkında edilmiş tek kelam yoktur desek yeridir. Bir ihtimal bu büyük sessizlikte vefasızlık veya görmezden gelmeden ziyade Refik Bey'in, Mehmet Akif'in mısralarında geçen tavra sahip olmasının da etkisi olması kuvvetle muhtemeldir.

"Toprakta gezen gölgeme toprak çekilince
Günler şu heyulayı da er geç silecektir
Rahmetle anılmak ebediyet budur amma
Sessiz yaşadım kim beni nerden bilecektir?"

Bu soruya yeterli bir cevap olmadığının farkında olarak yine biz bileceğiz. Bu sayıda yer alan dosyayı geç kalmış bir başlangıç, bir avuç vefakâr akademisyenin çabalarına mütevazı bir destek olarak görüp daha ne yapabiliriz diye kafa yormaya devam edeceğiz. Çünkü Refik Özdek ortaya koyduğu eserlerle bunu fazlasıyla hak eden bir kalem erbabıydı. Aziz ruhu şad olsun.

Çeviri ve çevirmenleri konu aldığımız tema dosyamız da en az Refik Özdek dosyası kadar emek mahsulü. Bu sayımıza katkı veren kıymetli isimlere ayrı ayrı teşekkürü borç biliriz. Söğüt kendi mecrasında, her geçen gün gürleşen sesiyle, siz değerli okurlarımızın destekleriyle yürümeye devam ediyor.

İÇİNDEKİLER

DOSYA:
REFİK ÖZDEK

REFİK ÖZDEK ANISINA ALMILA ÖZDEK İLE HASBİHAL **/ 8**
SİNAN TERZİ
RANA SENANUR DOĞAN

REFİK ÖZDEK'İN ESERLERİNDE GELENEK, MODERNLEŞME VE KİMLİK SORUNSALI **/ 19**
ÖMER FARUK ATEŞ

DOKUZ KAPININ TEK ANAHTARI: REFİK ÖZDEK HİKÂYELERİ **/ 30**
ASUMAN DEMİR YILMAZER

YAZARLIĞIN GÖLGESİNDE KALAN BİR ŞAİR: REFİK ÖZDEK **/ 35**
İBRAHİM DAŞ

BİR ZORUNLU GÖÇ ROMANI: OCAĞIMIZ SÖNMESİN **/ 45**
BAHTİYAR ASLAN

ÇAĞININ DIŞINDA: REFİK ÖZDEK'İN "ÜÇ DİLEK OYUNU" HİKÂYESİ ÜZERİNE **/ 52**
HASAN SAKIN

REFİK ÖZDEK'İN *OCAĞIMIZ SÖNMESİN*'İ İLE GÖÇ **/ 57**
AYŞE CEYLAN GÜNEŞ

TEMA:
DİL İLE GERGEF İŞLEYENLER: ÇEVİRİ/ÇEVİRMENLER

EDEBÎ ÇEVİRİNİN ZORLUKLARI **/ 64**
TAMER GÜLBEK

ROLAND VE ASPREMONT: 9 YÜZYIL ÖNCESİNDEN AVRUPA KAHRAMANLIK DESTANLARI VE ÇEVİRİLERİ **/ 70**
MEHMET ALİ KILIÇBAY

CEMİL MERİÇ: TENKİT VE TERCÜMENİN BESLEDİĞİ MÜTEFEKKİR **/ 75**
SELÇUK ATAY

MEHMET ALİ KILIÇBAY İLE *ŞİFACI KRALLAR* ÇEVİRİSİ ÜZERİNE **/ 84**
BİLAL ERİMEZ

BİZE GÖRE ÇEVİRİ YAPARKEN ÖNEMSENMESİ GEREKEN ESASLAR **/ 90**
ALİ GÜNVAR

EDEBİYATIN SİHİRLİ ELLERİNDEN: SEVİN OKYAY İLE ÇEVİRİ SANATI **/ 93**
UĞUR KILINÇ

DENEME

ZEHİR GİBİ FİKİR **/ 107**
HALİT SELİM DÖNMEZ

YAŞAMIN İNATÇI BURGAÇLARI: *ALEXİS YA DA BEYHUDE MÜCADELE* **/ 115**
AYŞE ŞAHİN

YALNIZLIĞIN KIYISINDA DÜŞÜNCELER **/ 126**
ERSİN BAYRAM

ELEŞTİRİ GÜNLÜĞÜ **/ 149**
ORÇUN ÜÇER

MURAT SERDAR ÇAKIROĞLU'NUN *UYGUNSUZ ADIMLAR*'I **/ 162**
İSMAİL KILINÇ

ÇİVİSİNDEN DÜŞEN ÇERÇEVELİ RESİMLER –KARŞILAMALARA, UĞURLAMALARA VE SARILMALARA DAİR- **/ 173**
MERVE SEVDE SELVİ

HİKÂYE

BACAK **/ 99**
AYSEL ERTAN

İYİ GECELER DÜNYA **/ 110**
BÜŞRA TÜMKAYA

TER **/ 119**
FATMA YAVUZ

CANIM ÇOK SIKILIYOR, BAŞKANI VURALIM İSTERSENİZ **/ 133**
HÜSEYİN KILIÇ

ALACA'DA ULUYAN KURT **/ 143**
KADER KÖMÜRCÜ

A. BEY'İN MEKTUBU **/ 157**
MEHMET GÜL

GÖÇ DEDİĞİN HİÇ BİTMEZ **/ 168**
MURAT ÇATALKAYA

7, 17 VE 27 **/ 179**
ÖZAY ERDEM

PAPAZ ERİĞİ 20 LİRA! **SAFİYE BİLGİN** / 192

UZUN YOL RÜYASI **SEVDA ALTINKAYA** / 213

DOMATES, PATATES VE KARA SİNEK **SİNAN TERZİ** / 219

ŞİİR

SONNET 17-18. 17-18. SONE **WILLIAM SHAKESPEARE-ALİ GÜNVAR** / 97

KEÇİ DİKMESİ **MURAT ÇETİN** / 105

ŞİİRİN RESSAMLIĞI, SİSİFOS SÖYLENİ VE ÖLÜME DAİR **ÖZKAN KAYA** / 109

YENİLMEK İÇİN KOŞTUĞUMUZ SABAHLAR **AHMET SEFA YALÇIN** / 114

İŞARET PARMAĞI **SAMET ŞAHOĞLU** / 118

BİZİM **KARAKOYUNLU CİHANŞAH OĞLU PİR BUDAK-MEHMET ÇALIŞKAN** / 124

SARHOŞLUK ŞARKISI **WİLLİAM BUTLER YEATS - MİRZA ŞAHİN** / 132

ÇUBUKTAN ÜREYEN FİDANA REDDİYE **İBRAHİM DAŞ** / 142

BOŞ ODA **ASYA BALMUMCU** / 148

İNSAN CELLADINI İÇİNDE TAŞIR **ELİF BURCU ÖZKAN** / 156

UZAKTAKİ ÇOCUKLAR İÇİN YOL ARAYIŞLARI **MEHMET YILMAZ** / 160

KURTARILMIŞ BİR ESİR MEKTUBUNDAN ÇÖZÜLENLER **ÖMER BERKAY AYLA** / 166

BİLEĞLENEN BIÇAK YAHUT DUVARDA ASILI DURAN TÜFEK **SÜREYYA ALTUNKARA** / 172

VAZGEÇMENİN KISA MAZİSİ **NECİP FAZIL KIZILKAYA** / 176

RÎTE DE SORTİE (ÇIKIŞ RİTÜELİ) **DENİZ SCHWARZWALD** / 185

ÇEYREK MÜNACAT **MUHAMMED MÜNZEVİ** / 190

KARŞIDAN KARŞIYA GEÇERKEN **ÖMER FARUK KARLI** / 197

BİT YENİĞİ **ALEYNA TARAN** / 203

BİLDİRİM SESLERİNİN AHLAKI **M. TUĞRUL ÇOLAK** / 218

SÖYLEŞİ

FATMA NUR UYSAL PINAR İLE MİYASE ÇIKMAZI ÜZERİNE **ZEYNEP SAYMAN** / 199

İNCELEME

GALEBE ÇALGISI'NA VARAN YOLDA MUHAMMED MÜNZEVİ'NİN ŞİİRİ **TANER SARITAŞ** / 186

TOPLUMSAL ÇÜRÜMENİN İZİNDE *ABUS*: BİR DİSTOPYANIN ANALİZİ **BÜŞRA ÇARKACI** / 204



DOSYA:

REFİK ÖZDEK

REFİK ÖZDEK ANISINA ALMILA ÖZDEK İLE HASBİHAL...

■ SİNAN TERZİ-RANA SENANUR DOĞAN

Refik Özdek kültür ve edebiyat tarihimizde önemli bir yere sahip olmasına rağmen hak ettiği ilgiyi görmemiş isimler arasında yer alıyor. Hem kaleme aldığı eserler, yaptığı çeviriler ile hem de içinden geçtiği dönemde kültür dünyasına yaptığı katkılarla unutulmaması gerektiği kanaatindeyiz. Bu sebeple biraz daha yakından tanıyalım isteriz. Okurlarımız için bir Refik Özdek portresi çizer misiniz? Kitaplarında hangi temalara yer verirdi; bu temaların kaynağı nedir?

Öncelikle size çok teşekkür ederek başlamak istiyorum. Babamın Ötüken Yayınevi ile çok güzel, gönül ve fikir birlikteliğine dayalı bir ilişkisi oldu ve babamın vefatından sonra hâlâ devam ediyor. Artık böyle ilişkiler var mı? Hiç sanmıyorum. Babamın vefatından sonra annem yayınevine hep gelirdi; iş ilişkisi için değil, on yıllarca devam eden dostluk

REFİK ÖZDEK'İN ESERLERİNDE GELENEK, MODERNLEŞME VE KİMLİK SORUNSALI

■ ÖMER FARUK ATEŞ

Refik Özdek, 1970'li yıllardan itibaren Türkiye'nin kültür, sanat ve düşünce hayatına çeviri ve telif eserleriyle katkıda bulunmuş önemli bir isimdir. Özdek'in edebî eser üreten sanatçı kimliği, her ne kadar gazetecilik ve çevirmenliğinin gölgesinde kalmış olsa da Türk edebiyatını yakından takip eden okurlar onun şiir, roman, hikâye gibi çeşitli türlerde eserler kaleme alan çok yönlü bir sanatçı olduğunu eserlerinden bilecektir. Yine de Özdek'in roman ve hikâyeleri üzerine yüksek lisans tezi hazırlamış bir edebiyat araştırmacısı olarak onun telif eserlerinin hem genel okuyucu kitlesi içerisinde hem de akademi dünyasında hak ettiği ilgiyi görmediği kanaatinde olduğumu da belirtmeliyim.[1] Bu nedenle yazının esas konusu olan gelenek, modernleşme

[1] Özellikle son on yılda Refik Özdek hakkında lisansüstü tez düzeyinde akademik

DOKUZ KAPININ TEK ANAHTARI: REFİK ÖZDEK HİKÂYELERİ

■ ASUMAN DEMİR YILMAZER

Refik Özdek hikâyeleri ile Türk edebiyatında yer edinmiş isimlerden biridir. Onun hikâyelerinde ana bir tema hâkim olmamakla beraber her hikâyesi kendi düzenini oluşturarak okuyucuya yeni bir dünyanın kapısını açar. Bu bağlamda iki hikâye kitabında bulunan toplam dokuz öykünün dokuz ayrı dünya oluşturduğunu söylemek mümkündür. Her hikâye kendi içinde bir tema işlemenin yanı sıra bazı olguların sorgusunu da yapar. Örneğin *Yüreğim Yanardağ* kitabında yer alan "Elma Kız" hikâyesi okuyucuyu epistemolojik felsefeye yönlendirir. Bilginin sınırsızlığı, deneyimlenebilir ve gözlemlenebilir oluşu bu hikâye ile sorgulanır. Bu sorgu çocukluk anıları ile bezenmiş hikâyede köyde yaşayan bir çocuğun dışarıdan köye gelen bir aile ile farkındalığının değişmesiyle verilir. Hikâyenin kahramanı Mehmed televizyon ekranında oyna-

YAZARLIĞININ GÖLGESİNDE KALAN BİR ŞAİR: REFİK ÖZDEK

İBRAHİM DAŞ

Her edip, kaleme aldığı eserlerinin toplamıdır. Romanlarında, çevirilerinde, hikâyelerinde, şiirlerinde mutlaka bir *etkilenme endişesi* taşır. Bu durum farklı türdeki eserlerin birbirleri arasındaki diyaloğa kadar varabilir. Örneğin daha çok romancılığı ile ön plana çıkan Kemal Tahir'in şiirle meşgul olduğu bir dönem de mevcuttur. Ancak öyküdüğü ve üzerine çıkamayacağını, şiir türünde onu aşamayacağını düşündüğü Nazım Hikmet'in üstünlüğünden dolayı bu uğraş bir dönem ile kısıtlı kalır. *Hür Şehrin İnsanları* romanında "Murat" karakteri üzerinden şiir ile irtibatına otobiyografik bir gönderme de yapar. "Endişe" kavramı edebî yazar yörüngesinde mutlaka *arayış* ile irtibatlıdır. Bu "arayış" macerası şahsiyet kazanıp ayırt edici bir hâl alsa bile devam eder. Ancak olgunlaşan edebî kimlik artık kendi süzgecini, potasını kullanmaya başlar. Kendi evreninden, izleğinden yola çıkarak anlamlandırmayı

BİR ZORUNLU GÖÇ ROMANI: OCAĞIMIZ SÖNMESİN*

■ BAHTİYAR ASLAN

Türk tarihinin son iki yüz küsür yılı "sürgün" ve "göç", ötesi "zorunlu göç", "katliam" ve "soykırım" kavramları üzerinden okunabilir; daha doğrusu böyle bir okumaya tabi tutulması bir gerekliliktir. Geçtiğimiz yüzyıl, Sovyet Rusya'nın, Türkistan Türklüğüne yaptığı zulümlere ve bu zulümlerin bir neticesi olarak sürgünlere, zorunlu göçlere, katliamlara, soykırımlara sahne oldu. Bu sürgünlerin bir kısmı, mesela Kırım ve Ahıska'da olduğu gibi, doğrudan bir coğrafyayı Türklerden arındırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlaveten Tataristan'dan Özbekistan'a hatta Afganistan'a kadar, Sovyetler, elinin uzandığı her yerde Türk aydınlarını çeşitli bahanelerle sürgüne göndermiş veya kurşuna dizmiştir. Sürgüne giden hiçbir Türk aydınının sağ dönmediği

* Refik Özdek, *Ocağımız Sönmesin*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2020.

ÇAĞININ DIŞINDA: REFİK ÖZDEK'İN "ÜÇ DİLEK OYUNU" HİKÂYESİ ÜZERİNE

■ HASAN SAKIN

Asıl verimlerini 1970'lerden sonra ortaya koyan Refik Özdek yaşadığı dönemin ana akım sanat anlayışından farklı bir yol tutturmuş yazarlarımızdandır. Bu yönelim onun ihmal edilmiş sanatçılar arasında yer almasına yol açan etkenlerden biri olarak değerlendirilebilir. Tanzimat'ın birinci nesliyle bazı ortak noktaları olan yazar (gazetecilik, sanatı toplumsal sorunların irdelendiği bir alan olarak inşa etme, vb.) arı bir Türkçeyle şiir, roman, hikâye gibi türlerde eser vermiştir. Tabiat sevgisi, teknolojinin kötüye kullanımına yönelik eleştiri, aşk, milliyetçilik, eğitim, insan psikolojisini etkileyen korkular, köy-kent çatışması, geri kalmışlık gibi konuları ele alan yazar eserlerinde genellikle didaktik bir noktada durur. Bu da onun sanata açık şekilde toplumsal bir sorumluluk yüklemesiyle ilişkilidir. Sanatının estetik yönüne zarar verse de

REFİK ÖZDEK'İN *OCAĞIMIZ SÖNMESİN*'İ İLE İÇE GÖÇ

■ AYŞE CEYLAN GÜNEŞ

"Göç içimizedir."
Cahit Zarifoğlu

Herkesin kendini daha yakın hissettiği, okumaktan hoşlandığı bir edebî tür vardır. Edebî türler içinde benim en çok ilgimi çeken tür romanlardır. Romanlarda kurmaca veya gerçek kesitlerin etkili bir anlatımla okuyucuya sunulması okuyucunun dünyasında yepyeni kavramlar oluşturabilmesi gibi romanın insan hayatına dokunduğu noktalar bir okuyucu olarak daima ilgimi çekmiştir. Eline kalemi alan herkesin yazamayacağı kadar derinliği olan roman, iyi bir gözlem yeteneğinin yanı sıra olay örgüsünü sağlam bir akışta organize edebilme yeteneği de gerektirir. Çünkü roman, bir anlık kurguyla ortaya çıkmış mekanik bir tür değildir. Mutlak bir düşünme süreci, düşünceyi yaşamla bağ-

TEMA:

DİL İLE GERGEF İŞLEYENLER:

ÇEVİRİ/ÇEVİRMENLER



EDEBÎ ÇEVİRİNİN ZORLUKLARI



■ TAMER GÜLBEK

Edebî çeviriyi ve zorluklarını anlatan bu yazıda okuyana zevk vermeye yönelik bir fıkra ya da deneme tarzından ziyade, onu bilgilendirmeyi önceleyen yarı-akademik bir makale tarzını benimsediğimi itiraf ederek başlamalıyım sanıyorum. Bu nedenle amacı eğlenerek öğrenmek olan okurdan daha şimdiden affımı diliyorum.

İşe çeviri faaliyetine ilişkin tanımlarla başlamak uygun olacaktır, diye düşünüyorum.

Çevirmenlik genel anlamıyla bir dildeki yazılı veya sözlü herhangi bir ifadeyi bir başka dile aktarma işi olarak tarif edilir. Türkçede "çevirmen" kelimesi hem sözlü hem de yazılı çeviri yapan kişi için ortak olarak kullanılır. Ancak dilimizde ayrıca "mütercim" ve "tercüman" kelimeleri de bulunur. Yazılı metinlerin bir dilden başka bir dile

ROLAND VE ASPREMONT: 9 YÜZYIL ÖNCESİNDEN AVRUPA KAHRAMANLIK DESTANLARI VE ÇEVİRİLERİ





■ MEHMET ALİ KILIÇBAY

Avrupa'nın batısında özellikle de bugün Fransa adını taşıyan topraklarda yeni bir edebî tür ortaya çıkmıştır. *Chanson de geste* adını taşıyan bu manzum eserler, gerçek veya efsanevi kahramanların, ailelerin veya hanedanların gerçek veya hayalî kahramanlık hikâyelerini terennüm etmektedirler.

Chanson, Latinceden türeyen Fransızca bir kelime olup aslında şarkı veya terennüm edilen sözler anlamına gelmektedir. Ancak sözünü ettiğimiz kahramanlık hikâyeleri özellikle *troubadour*lar (özellikle soylu konak ve saraylarında müzik eşliğinde hikâye anlatan ozanlar) tarafından makamlı bir şekilde söylendikleri için bunlara şarkı denilmiş. Ama zaman içinde anlam kayması yoluyla bu manzum destanlara da *Chanson* denilmiştir.

CEMİL MERİÇ: TENKİT VE TERCÜMENİN BESLEDİĞİ MÜTEFEKKİR



■ SELÇUK ATAY[1]

Tanım ve Tespit

"Yabancı dil bilen herkes haindir,
Yabancı dil bilmeyen herkes cahildir."
Sosyoloji Notları

Gerçek Cemil Meriç kimdir? "Mahalle" ahalisinin ağır iltifatlar içeren klişe sözcükleri mi tanımlar Cemil Meriç'i, yoksa bir iki kelimeyle göstermelik dahi olsa bu gönlü geniş ve genişliği nispetinde müstağrip olan zekânın çalışma şevkine ortak olmayı beceremeyen bir "diğer mahallenin" kıskançlıkları mı? Şüphesiz bunlardan hiçbiri Cemil Meriç'i etraflı bir şekilde anlamaya / tanımlamaya yetmeyecektir. O hâlde veri-

[1] Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

MEHMET ALİ KILIÇBAY İLE *ŞİFACI KRALLAR* ÇEVİRİSİ ÜZERİNE



■ BİLAL ERİMEZ

Hocam, öncelikle, yazar ve akademisyen kimlikleriniz haricinde çevirmen kimliğiniz hakkında bir soruyla, kısa bir girizgâh yapmak istiyorum. Çeviri yapmaya ne zaman ve nasıl karar verdiniz? Bu yolculuk nasıl başladı?

70'lerin sonu 80'lerin başı, doktora tezimi yazıyordum. Elbette en temel kaynaklarımdan birini de Marc Bloch'un *La Société Féodale*'i (*Feodal Toplum*) meydana getiriyordu. Üstada hayran, kitaba âşık oldum ve kendi kendime "Bunu çevirmeliyim," dedim. Tezimin yazılması, savunulması filan bittikten sonra ilk işim bu çok değerli kitabın çevirisine girişmek oldu. Ama evdeki hesap çarşıya nadiren uyduğu için bu iş beni çok yordu. Bir kere feodalite bizim geçmişimizde hiçbir biçimde

BİZE GÖRE ÇEVİRİ YAPARKEN ÖNEMSENMESİ GEREKEN ESASLAR



■ ALİ GÜNVAR

Çeviri yapma konusunu ele alırken, bir çevirmenin, yaptığı çeviri eğer bir hukuk ya da diplomasi metni değilse (hatta hukuk ya da diplomasi metni olduğu zaman bile), tam bir çeviri yapmasının mümkün olmadığı kabulü ile başlamak gerektiğini düşünüyorum. Zira hiçbir dil diğer bir dil ile tam ve eksiksiz bir mutabakat (örtüşme) halinde değildir ve böyle olması da beklenemez.

Evvelemirde, örneğin İngilizcede "it rains cats and dogs" ifadesini Türkçeye "kedi, köpek yağıyor" biçiminde çevirirseniz anlatımı olmayan bir çeviri yapmış olursunuz. Doğru anlaşılabilmesi için, bu ifadeyi "bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor" biçiminde çevirmeniz gerekmektedir. Çünkü Türkçede nitelenen "yağmurun yağma biçimi" iken İngilizcede "yağmurun yağmasının insan ve diğer canlıların ilişkisi

EDEBİYATIN SİHİRLİ ELLERİNDEN: SEVİN OKYAY İLE ÇEVİRİ SANATI



■ UĞUR KILINÇ[1]

Sevin Okyay, Türkiye'nin en saygın çevirmenlerinden biri olarak edebiyat dünyasında derin izler bırakan bir isim. Harry Potter serisinin Türkçeye kazandırılmasındaki başarısıyla geniş bir okur kitlesine ulaşan Okyay, sadece çevirmen kimliğiyle değil, aynı zamanda yazar, gazeteci ve radyo programcısı olarak da tanınıyor. Edebiyatı ve kültürü derinlemesine anlayan ve bunları başarıyla aktarabilen Okyay, çeviri edebiyatının Türkiye'deki en önemli temsilcilerinden biri.

Bu röportajda, Sevin Okyay ile çeviri dünyasındaki deneyimlerini ve fikirlerini konuşacağız. Çeviri edebiyatının derinliklerine inerek, Okyay'ın engin bilgi ve birikiminden faydalanma fırsatı bulacağız.

[1] Dr. Öğr. Üyesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon Ve Sinema Bölümü.